

ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΣ ΤΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑ

**Η προσέγγιση του προγράμματος
ΜΕΓΑ σε σχέση με την καταπολέμηση
της Ευρωφοβίας μέσω μιας
στρατηγικής που συνδυάζει online
παιγνιοποίηση και διά ζώσης
παρεμβάσεις σε ομάδες νέων.**

2019-3-DE04-KA205-018681

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

BUPNET

dieBerater
Unternehmen Mensch

cesie
the world is only one creature

**Center for Social
Innovation**

Το παρόν ενημερωτικό φυλλάδιο δημοσιεύθηκε υπό τους όρους του Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) και είναι διαθέσιμο προς download δωρεάν μέσω της ιστοσελίδας του MEGA:<https://mega.bupnet.eu>

ΠΕΡΙΕΧΌΜΕΝΑ

	Εισαγωγή	4
01	Μύθοι σχετικά με την Ε.Ε. και παραμορφώσεις	6
02	Εντοπίζοντας τα fake news και την παραπληροφόρηση	9
03	Η παιγνιοποιημένη προσέγγιση του ΜΕΓΑ	12
04	Εντάσσοντας το θέμα σε μη τυπικές μαθησιακές δραστηριότητες	17
05	Συστάσεις	24
06	Παράρτημα	27

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα φάση, η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με εκδηλώσεις ευρωφοβίας και ακροδεξιού λαϊκισμού. Καθώς νέες δοκιμασίες αναδύονται, όλο και περισσότεροι μύθοι ξεπηδούν. Η πανδημία του κορωνοϊού, το BREXIT, η προσφυγική κρίση, είναι μερικές από αυτές τις δοκιμασίες. Τα κοινωνικά δίκτυα και γενικά τα ΜΜΕ παίζουν σημαντικό ρόλο στην διασπορά προβληματικών προσλήψεων σχετικά με την Ε.Ε. και συχνά καθίσταται αδύνατο να διαχωριστούν τα πραγματικά από τα φανταστικά γεγονότα, ειδικά στην περίπτωση ατόμων που δεν έχουν γνώσεις σχετικά με την ευρωφοβία και τους μύθους που αφορούν στην Ε.Ε. Ωστόσο, οι μύθοι σχετικά με την Ε.Ε. μπορεί να προκύψουν και ασύνειδα λόγω ελλιπούς ερμηνείας ασαφών ή παρεξηγημένων πληροφοριών σχετικά με περίπλοκες διαδικασίες της Ε.Ε.. Οι μύθοι αυτοί, βέβαια, διασπείρονται εμπρόθετα και συχνά από ευρωσκεπτικιστές και ευρωφοβικούς παράγοντες που κατηγορούν την Ε.Ε. για όλες τις δυσκολίες που προκύπτουν στον σύγχρονο κόσμο όπως η πανδημία του κορωνοϊού, το BREXIT, η γραφειοκρατία και πολλά άλλα.

Το πρόγραμμα MEGA υποστηρίζει την επάνοδο της ισχυροποίησης της ευρωπαϊκής ιδέας και διήρκεσε 2 χρόνια, με την χρηματοδότηση του προγράμματος Erasmus+. Το πρόγραμμα σκοπεύει να εξοπλίσει νέους/ες με δεξιότητες κριτικής σκέψης που απαιτούνται για την αποκάλυψη ευρωφοβικών μύθων και προβληματικών ερμηνειών της ευρωπαϊκής πραγματικότητας, μία τάση που σταδιακά διχάζει και απειλεί την κοινωνική συνοχή και την ευρωπαϊκή ταυτότητα.

Έτσι, η κοινοπραξία του προγράμματος MEGA συγκέντρωσε ένα σώμα 145 μύθων σχετικά με την Ε.Ε. μέσω λεπτομερούς έρευνας σε έγκριτους ευρωπαϊκούς ιστότοπους. Η συγκέντρωση του υλικού συνοδεύεται από επεξηγήσεις που περιλαμβάνουν γεγονότα και χρήσιμους συνδέσμους όπου η σωστή πληροφόρηση μπορεί να εντοπιστεί καθώς και 60 αντίστοιχα ευρωπαϊκά success stories. Περαιτέρω, οι εταίροι ανέπτυξαν και υλοποίηση ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών (Train-the-Trainer) ώστε να αντιμετωπιστεί η ευρωφοβία με ένα παιγνιώδες, ανεπίσημο τρόπο σε λέσχες νεολαίας και άλλους κοινωνικούς χώρους της νεολαίας. Το πρόγραμμα αυτό αφορά εργαζόμενους με νέους/ες, εκπαιδευτές, εμψυχωτές και άλλα συναφή επαγγέλματα που παρέχουν εκπαίδευση/κατάρτιση σε νέους.

Το παρόν ενημερωτικό φυλλάδιο συμπληρώνει την συλλογή υλικού καθώς και εκπαιδευτικού υλικού. Παρουσιάζει το ζήτημα των μύθων των σχετικών με την Ε.Ε. και τις σχετικές παραμορφώσεις καθώς και τον αντίκτυπό τους στις κοινωνίες μας, ενώ περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο το MEGA προσεγγίζει το θέμα μέσω μιας παιγνιώδους προσέγγισης.

Τέλος, συνοψίζει την εμπειρία που αποκτήθηκε από τους εταίρους του προγράμματος κατά την εφαρμογή του και υπογραμμίζει τα ευρήματα και τις συστάσεις που βασίστηκαν στην ανατροφοδότηση από τους/τις νέους/ες που ενεπλάκησαν στην φάση της υλοποίησης.

Ελπίζουμε ότι το παρόν ενημερωτικό φυλλάδιο θα προκαλέσει το ενδιαφέρον των ομάδων-στόχων ως πηγή έμπνευσης για εργαζομένους με νέους/ες και εκπαιδευτές, με απώτερο στόχο να εντάξουν θέματα σχετικά με την Ε.Ε. στις οργανωμένες διά ζώσης εκπαιδεύσεις τους καθώς και στις διαδικτυακές τους συναντήσεις με νέους/ες ώστε να αποκαλυφθούν οι ψευδείς εικόνες της Ε.Ε. και να ενδυναμωθούν οι νέοι/ες ως «πρέσβεις της ευρωπαϊκής ιδέας».

01 ΕΜΎΘΟΙ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ Ε.Ε. ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

Ένας αυξανόμενος αριθμός ανθρώπων χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για να ενημερώνονται και να μοιράζονται εκατομμύρια αναρτήσεις, άρθρα και βίντεο διά μέσου διάφορων πλατφορμών όπως το Facebook, το Twitter και το YouTube. Η ταχύτατη διάχυση των κοινωνικών δικτύων οδήγησε στην ραγδαία αύξηση κοινοποίησης πληροφοριών μεταξύ των χρηστών και κατέστησε βασικό περιεχόμενο της καθημερινής μας ψηφιακής ρουτίνας τα fake news όπως επίσης την παραπληροφόρηση και τις άλλες εκφάνσεις της.

Τα Fake News αποτελούν πληροφορίες που βασίζονται σε αναληθή γεγονότα, κατασκευασμένες φήμες κ.ά. που έχουν δημιουργηθεί επί σκοπώ προκειμένου να κατευθύνουν την κοινή γνώμη. Αυτού του είδους οι ειδήσεις κατασκευάζονται είτε για να επηρεάσουν τις απόψεις των πολιτών, να δημιουργήσουν συγκεκριμένη πολιτική ατζέντα ή να προκαλέσουν κοινωνική σύγχυση. Η παραπληροφόρηση αφορά σε "αποδείξιμα ψευδείς ή αποπροσανατολιστικές πληροφορίες που κατασκευάζονται, παρουσιάζονται και διασπείρονται για οικονομικό όφελος ή για την σκόπιμη σύγχυση του κοινού.

Η ελλιπής πληροφόρηση είναι δυνητικά αποδείξιμη ψευδής πληροφόρηση που ωστόσο δεν ενέχει πρόθεση σκόπιμου αποπροσανατολισμού και αφορά σε πληροφορίες που διασπείρονται γιατί ο χρήστης θεωρεί ότι είναι βάσιμες.

Παρ' όλο που τα εργαλεία που διαθέτουμε ενάντια στην διάδοση των fake news δεν είναι λίγα, η πραγματικότητα είναι ότι οι καμπάνιες στοχευμένης παραπληροφόρησης είναι σε έξαρση στην Ευρώπη. Η διάδοση της παραπληροφόρησης, των fake news, των μύθων σχετικά με την Ε.Ε. και των λοιπών εκφάνσεων αυτών των φαινομένων, παρουσιάζει μια σειρά από συνέπειες όπως η υπόσκαψη των ευρωπαϊκών δημοκρατιών, ο διχασμός και η διακινδύνευση της υγείας, της ασφάλειας και του περιβάλλοντος της Ε.Ε.

Τι συνιστά μύθος σχετικά με την Ε.Ε.;

Ο Μύθος σχετικά με την Ε.Ε. ή “ευρωμύθος” αναφέρεται σε επινοημένες ειδήσεις ή παραμορφωμένα γεγονότα σχετικά με την Ε.Ε. καθώς και τις δραστηριότητες των θεσμών της. Η Ε.Ε. κατηγορείται για αυταρχική νομοθέτηση, γραφειοκρατία καθώς και όλες τις δυσκολίες και τις δοκιμασίες που αναδύονται και στον υπόλοιπο κόσμο. Π.χ. εντοπίσαμε μύθο που ανέφερε ότι η Ε.Ε. απαγόρευσε τα κεμπάπ ή σχεδιάζει το μποϊκοτάρισμα των εθνικών προϊόντων. Από την άλλη, βρεθήκαμε να αναρωτιόμαστε αν η Ε.Ε. προτίθεται να επιβάλει φόρο στον κλιματισμό

Ποιος είναι ο αντίκτυπος των σχετικών με την Ε.Ε. μύθων στους ανθρώπους και τις κοινωνίες μας γενικότερα;

Η παραπληροφόρηση μέσω κοινωνικών δικτύων είναι ένα πολύ διαδεδομένο εργαλείο άσκησης επιρροής: η προπαγάνδα που αξιοποιεί υπολογιστικά συστήματα περιγράφεται ως ένα διαβρωτικό αλλά και πολύ κοινό χαρακτηριστικό της σύγχρονης καθημερινής ζωής. Ο αντίκτυπος της κοινοποίησης μύθων σχετικά με την Ε.Ε. και fake news σχετικά με την Ε.Ε. βασίζονται στην κεκαλυμμένη πολιτική παρέμβαση ενώ αύξησαν τον διχασμό και την δυσπιστία απέναντι στην κοινωνία των πολιτών. Ωστόσο, τα αποτελέσματα δεν περιορίζονται σε διεργασίες online. Συνήθως, καταλαμβάνουν και άλλες περιοχές του βίου μας. Στο παρελθόν, είδαμε ότι η παραπληροφόρηση σε σχέση με την Ε.Ε. μπορεί να οδηγήσει στην αλλαγή στάσεων. Υπάρχουν, δε, πολλά πραγματικά παραδείγματα συμπεριφορών που αποδίδονται απευθείας στην παραπληροφόρηση. Η ακριβής πληροφόρηση είναι απαραίτητη για την ελεύθερη ενάσκηση κριτικής σκέψης και δικαιωμάτων που άπτονται της δημοκρατικής πολιτότητας.

Η ανάδυση της ψηφιακής εποχής αυτόματα επέφερε συνέπειες για τα ατομικά δικαιώματα και την ρητορική μίσους. Όπως έχει υπογραμμίσει και ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ Antonio Guterres, τα κοινωνικά δίκτυα καθώς και ο δημόσιος λόγος, συχνά εκπέμπουν εμπρηστική ρητορική που στοχοποιεί και στιγματίζει μειονότητες [...] και κάθε άτομο που προσδιορίζεται ως “Άλλο”.

Γιατί πρέπει να μιλάμε σχετικά με τους μύθους που αφορούν στην Ε.Ε. και να ελέγχουμε τα πραγματικά γεγονότα;

Καθώς η Ε.Ε. αντιμετωπίζει διαφορετικές εκδηλώσεις ευρωφοβίας, η αποκάλυψη αυτών των μύθων και η αποδόμησή τους γίνεται όλο και πιο σημαντική για την διατήρηση της ενότητας της Ε.Ε. Η διαδικτυακή επικοινωνία και τα κοινωνικά δίκτυα κατέχουν σημαντικό μερίδιο στην σύγχρονη ευρωσκεπτικιστική κινητοποίηση. Η διακρίβωση των πραγματικών γεγονότων δεν βοηθά απλώς στην αποδόμησή τους αλλά και στην καλύτερη κατανόηση των διαδικασιών της Ε.Ε.

Ποια είναι η απάντηση του MEGA σε αυτά τα ζητήματα;

Η κοινοπραξία του MEGA, κατ' αρχάς συγκέντρωσε τους πιο διαδεδομένους ευρωφοβικούς μύθους σε κάθε χώρα-εταίρο αλλά πέρα από αυτές. Η συγκέντρωση έγινε από τα social media ώστε να καταγραφεί όσο το δυνατόν η ισχύουσα κατάσταση. Με βάση αυτούς του μύθους, οι εταίροι συνέθεσαν έναν κατάλογο 145 μύθων. Για κάθε έναν από αυτούς έχει δημιουργηθεί μία σύντομη εισαγωγή και, κατόπιν, περιγράφεται αναλυτικότερα. Γίνεται πάντα αναφορά σε αξιόπιστες πηγές που παρουσιάζουν τα γεγονότα που αφορούν στον μύθο. Ωστόσο, οι εταίροι του προγράμματος δεν επιδίωξαν απλώς να συγκολλήσουν μύθους αλλά και να τους αντιπαραβάλλουν με success stories τα οποία - έστω και με τρόπο μερικό- φωτίζουν θετικές πτυχές της Ε.Ε. Αλλά και σε ό,τι αφορά αυτά τα success stories, διατηρείται η κριτική ματιά και αναδεικνύονται περαιτέρω προβληματισμοί

Οι μύθοι έχουν κατηγοριοποιηθεί θεματικά: νομοθεσία, πολιτικές, θρησκεία, πολιτισμός και κουλτούρα, μετανάστευση, οικονομικά, λειτουργία της Ε.Ε., υγεία, δημοκρατία και BREXIT. Τα success stories έχουν ομαδοποιηθεί σε γενικότερα επιτεύγματα και ιστορίες ανά χώρα.

Η συλλογή των μύθων είναι διαθέσιμη στα αγγλικά αλλά και όλες τις γλώσσες των χωρών-εταίρων και διατίθενται στον ιστότοπο του MEGA: <https://mega.bupnet.eu/downloads/>

Με βάση αυτή τη συλλογή, οι εταίροι ανέπτυξαν εκπαιδευτικά παιχνίδια - κυρίως εκπαιδευτικά quiz - σχετικά με τις ηθελημένες παραμορφώσεις της παραπληροφόρησης που αφορά στην Ε.Ε. και την πραγματικότητα επιτευγμάτων αλλά και ελαττωμάτων των ευρωπαϊκών θεσμών που μπορούν να ενσωματωθούν σε άτυπες εκπαιδευτικές δραστηριότητες με νέους/ες.

Η συλλογή μπορεί επίσης να προσφέρει έμπνευση για την ανάπτυξη νέων, πρωτότυπων και εμπλουτισμένων εκπαιδευτικών υλικών, quiz και παιχνιδιών. Και φυσικά, σημειώνεται ότι συνεχώς ανακύπτουν νέοι μύθοι, επιπλέον των όσων εντοπίσαμε εμείς.

02 ΕΝΤΟΠΪΖΟΝΤΑΣ ΤΑ FAKE NEWS ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

Τα ΜΜΕ παίζουν σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της πρόσληψης της κοινωνικής πραγματικότητας. Ιδιαίτερα, τα κοινωνικά δίκτυα, ως πλατφόρμες έκφρασης προσωπικών απόψεων, κατέστη μία πηγή ερμηνειών για την κοινωνία. Καθώς ο κόσμος αντιμετωπίζει νέες προκλήσεις, διάφορες εξηγήσεις και ερμηνείες γεγονότων εμφανίζονται σε αυτές τις πλατφόρμες. Π.χ. η πανδημία του κορωνοϊού επώασε την παραπληροφόρηση και τις θεωρίες συνωμοσίας σχετικά με την προέλευση, την αντιμετώπιση και την διάγνωση της ασθένειας καθώς και της πολιτικής εμπλοκής και της δράσης που ανέλαβε η Ε.Ε. και οι κυβερνήσεις.

Σύμφωνα με την αναφορά “Διασφαλίζοντας την Δημοκρατία στην Ψηφιακή Εποχή”, η διαδικτυακή διασπορά fake news μπορεί να επηρεάσει το αποτέλεσμα δημοκρατικών εκλογών. Η πιο πολύκροτη υπόθεση ήταν οι αμερικανικές προεδρικές εκλογές του 2016: κατά τους τελευταίους μήνες πριν από τις εκλογές, δημοφιλείς τίτλοι fake news προσέλκυαν πιο αυξημένο ενδιαφέρον από τους τίτλους των ειδήσεων των παραδοσιακών ΜΜΕ όπως η εφημερίδες New York Times και Washington Post.

Πως αποφασίζει κανείς αν μία πληροφορία ή μια είδηση είναι αξιόπιστη;

Πως αποφασίζει κανείς αν μία πληροφορία ή μια είδηση είναι αξιόπιστη;

Τα fake news εμφανίζονται με διάφορες μορφές: Υπάρχουν fake news που συνίστανται απλώς σε ένα κείμενο ενώ άλλα αποτελούνται από κείμενα συνεπικουρούμενα από μια εικόνα (αυτά είναι συνήθως και τα πιο εντυπωσιακά καθώς η ύπαρξη εικόνας υπονοεί ότι ό,τι γράφεται είναι αληθές). Επίσης υπάρχουν fake news που αναδύονται μέσα από την πρακτική του «click bating»· μαζί με το κείμενο ενός fake news, διαμοιράζεται και το link μιας άλλης ιστοσελίδας και ο χρήστης που κοινοποιεί το fake news κερδίζει ποσοστό διαφήμισης.

Τα fake news μπορεί να αφορούν σε οτιδήποτε: Το πιο βασικό τους χαρακτηριστικό είναι ότι ενεργοποιούν κάποιου είδους «κοινωνικό συναγερμό». Προκειμένου τα fake news να είναι αποτελεσματικά, δεν χρειάζεται να μπορούν και να πείθουν. Προκειμένου να ναρκοθετήσουν την εμπιστοσύνη προς τις επίσημες πηγές πληροφόρησης, είναι αρκετό να προκαλούν κάποια σύγχυση.

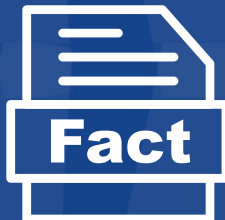
Εδώ, προτείνονται 7 απλά βήματα για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας μιας είδησης:

1. Αξιολογήστε την πηγή: ποιος δημοσιεύει την είδηση; Ποια είναι η αποστολή του;
2. Διαβάστε πίσω από τον τίτλο: όταν διαβάζετε έναν συναισθηματικά φορτισμένο ή αποπροσανατολιστικό τίτλο, το πιο πιθανό είναι να διαβάζετε fake news.
3. Ελέγξτε τον συντάκτη: ποιος είναι; Είναι αξιόπιστος; Είναι πραγματικό πρόσωπο;
4. Διασταυρώστε τις υποστηρικτικές πηγές: εάν υπάρχει κάποιος υποστηρικτικός σύνδεσμος (link) προς κάποιο άρθρο το οποίο διαβάζετε, βεβαιωθείτε ότι είναι υπαρκτός που σας παραπέμπει σε υπαρκτό ιστότοπο.
5. Ελέγξτε την ημερομηνία: η είδηση είναι πρόσφατη ή έχει αναδημοσιευθεί;
6. Ελέγξτε τις εικόνες: τι αποτελέσματα προκύπτουν από το γκουγκλάρισμα τέτοιων εικόνων;
7. Ελέγξτε αν πρόκειται για αστείο (ή σάτιρα) και επερωτήστε τις δικές σας προκαταλήψεις

Ποιος είναι ο συντάκτης της είδησης;

Αναφέρεται συντάκτης ή είναι ανώνυμος;
Ο συντάκτης ειδικεύεται στο πεδίο στο οποίο αναφέρεται το άρθρο; Για να το ελέγξετε αυτό, επισκεφθείτε το LinkedIn η πραγματοποιήστε μία σύντομη έρευνα μέσω Google.

Γρήγορος έλεγχος

ταιριάζουν όλες οι ενδείξεις; Ελέγξτε τις πηγές της είδησης. Αν δεν υπάρχουν πηγές, προσπαθήστε να βρείτε όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες και, κατόπιν, αποφασίστε αν η είδηση είναι ακριβής ή όχι. Βεβαιωθείτε ότι υπάρχουν τουλάχιστον δύο πηγές που επιβεβαιώνουν την είδηση. Να είστε επιφυλακτικοί αν δείτε προκλητικούς τίτλους που περιέχουν υπερβολική χρήση κεφαλαίων γραμμάτων και συναισθηματικά φορτισμένη γλώσσα.

Εικόνες

υπάρχει βίντεο ή υπάρχουν εικόνες στην είδηση; Ελέγξτε τις, πραγματοποιώντας αντίστροφη έρευνα εικόνα.

Οι εταίροι του MEGA έχουν συλλέξει μία ποικιλία εργαλείων διερεύνησης της αξιοπιστίας μιας είδησης καθώς και ιστοσελίδων. Τα εργαλεία αυτά διατίθενται στην εκπαιδευτική πλατφόρμα: <https://mega.dieberater.com/>

03 Η ΠΑΙΓΝΙΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑ

Η παιγνιοποιημένη προσέγγιση του ΜΕΓΑ είναι βασισμένη στις ακόλουθες μεθόδους:

ΠΑΙΓΝΙΟΠΟΙΗ
ΜΕΝΗ
ΜΑΘΗΣΗ

ΜΑΘΗΣΗ ΜΕ
ΒΑΣΗ ΤΑ QUIZ

ΜΑΘΗΣΗ
ΜΕΤΑΞΥ
ΣΥΝΟΜΗΛΙΚΩ
Ν/
ΣΥΝΑΔΕΛΦΩΝ
("PEER-TO-PEER")

Κάθε μία από τις παραπάνω μεθόδους είναι από μόνη της αποτελεσματική. Στα πλαίσια του ΜΕΓΑ, τις συνδυάσαμε για να δημιουργήσουμε μια παιγνιοποιημένη προσέγγιση που εμπεριέχει και quiz προκειμένου να αποδομήσουμε τους ευρωμύθους και να προάγουμε την κριτική σκέψη. Έτσι θέτουμε δοκιμασίες και ενθαρρύνουμε τους εκπαιδευόμενους μέσα από μάθηση "peer-to-peer". Ας δούμε αναλυτικότερα τις τρεις μεθόδους:

Παιγνιοποιημένη μάθηση

Η "παιγνιοποίηση στην εκπαίδευση" αναφέρεται στην εφαρμογή μεθόδων παιχνιδιού σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες που από μόνες τους δεν συνιστούν περιβάλλοντα παιχνιδιού. Ο όρος "παιγνιοποιημένη μάθηση" αναφέρεται στη μάθηση που επιτυγχάνεται μέσω της χρήσης βιντεοπαιχνιδιών των οποίων η χρήση μπορεί κάποιες φορές να προορίζεται αρχικά για σκοπούς ψυχαγωγίας αλλά στη συνέχεια αξιοποιούνται για την επίτευξη εκπαιδευτικών σκοπών.

Η παιγνιοποίηση είναι μια πολύ καλή μέθοδος για την έξαψη της περιέργειας και την πρόκληση του ενδιαφέροντος. Στα πλαίσια του ΜΕΓΑ, από τη μια πλευρά, εξερευνούμε την χρήση κάποιων κατά βάση κλασικών παιχνιδιών όπως οι "Σκοτεινές Ιστορίες" ("Dark Stories") και το "Δωμάτιο Διαφυγής" ("Escape Room") στοχεύοντας τους ευρωμύθους και τα fake news. Από την άλλη, αξιοποιούμε τα διαδικτυακά quiz τα οποία βοηθούν στην μάθηση των νέων. Όλα τα παραπάνω έχουν ως κοινό στοιχείο ότι περιλαμβάνουν την επερώτηση προηγουμένως αποκτηθεισών γνώσεων. Το βασικό concept πίσω από την παιγνιοποίηση είναι πολύ απλό: αν περνάμε καλά, έχουμε καλύτερα αποτελέσματα.

Ακολουθούν κάποιες τεχνικές παιγνιοποιημένης μάθησης:

1. Τροποποίηση του συστήματος βαθμολόγησης ώστε να συμπεριλαμβάνει πόντους και βραβεία
2. Εισαγωγή επιπέδων προόδου
3. Παροχή επί τόπου ανατροφοδότησης (feedback)
4. Εισαγωγή μιας δημιουργικής αντιπαράθεσης μεταξύ του "καλού" και του "κακού"

Τα διαδικτυακά quiz παρέχονται και παίζονται μέσω της παιγνιοποιημένης πλατφόρμας του MEGA που είναι βασισμένη στο σύστημα LMS (Learning Management System) Moodle. Μπορείτε να την επισκεφθείτε εδώ: <https://mega.dieberater.com>

Σε αυτή την πλατφόρμα, μπορείτε να δημιουργήσετε τα δικά σας quiz. Οι νέοι/ες μπορούν επίσης να δημιουργήσουν τα δικά τους quiz που απευθύνονται στους φίλους τους και σχετίζονται με τα fake news. Κατόπιν, μπορούν να κοινοποιήσουν τα quiz τους και να βαθμολογήσει ο ένας τον άλλο. Ο σκοπός είναι να ευαισθητοποιηθεί το νεανικό κοινό και να βοηθηθεί σχετικά με την ευκολότερη αναγνώριση ψευδών μηνυμάτων αναφορικά με την Ε.Ε. και τους θεσμούς της.

Θα βρείτε έναν οδηγό που εξηγεί βήμα-βήμα την δημιουργία των quiz και την διαχείριση των εκπαιδευόμενων χρηστών της πλατφόρμας. Μπορείτε να εγγραφείτε εύκολα και να διατρέξετε όλες τις σχετικές πληροφορίες συμπεριλαμβανομένων όλων των εκπαιδευτικών ενοτήτων, το "πεδίο παιχνιδιού" (game area), την εργαλειοθήκη ιστοτόπων διασταύρωσης γεγονότων και τον οδηγό της πλατφόρμας για τους παίκτες. Οι μελλοντικοί χρήστες που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν την λειτουργία του peer-to-peer quiz με κάποια ομάδα, μπορούν να επικοινωνήσουν με τον αντίστοιχο εταίρου του MEGA στη χώρα τους. Κατόπιν, θα λάβουν έναν κωδικό εγγραφής για τους συμμετέχοντες της ομάδας τους το οποίο θα τους επιτρέψει να συνδεθούν στο ίδιο παιχνίδι.

Μάθηση μέσω quiz

Η μάθηση μέσω quiz είναι μια μορφή μάθησης που στα αγγλικά είναι ευρύτερα γνωστή ως “inquiry based learning” (μάθηση μέσω ερωταπαντήσεων) και η οποία ορίζεται ως εξής: “Η μάθηση μέσω ερωταπαντήσεων είναι μια μαθησιακή μέθοδος που, κατά την μαθησιακή διαδικασία, δίνει έμφαση στον ρόλο των εκπαιδευομένων”. Αντί ο εκπαιδευτής να υποβάλει τις γνώσεις στους εκπαιδευομένους, οι ίδιοι ενθαρρύνονται να εξερευνήσουν το υλικό, να θέσουν ερωτήσεις και να ανταλλάξουν απόψεις.

Η μάθηση μέσω ερωταπαντήσεων αξιοποιεί διαφορετικές μαθησιακές προσεγγίσεις, συμπεριλαμβανομένων συζητήσεων σε μικρές ομάδες και καθοδηγούμενη μάθηση. Αντί της απομνημόνευσης γεγονότων και υλικού, οι εκπαιδευόμενοι μαθαίνουν δρώντας (“learning by doing”). Αυτό τους επιτρέπει να δομήσουν γνώσεις μέσω της εξερεύνησης, της βιωματικής επαφής και της συζήτησης.”

(Πηγή: <https://gradepowerlearning.com/what-is-inquiry-based-learning/>)

Έχουμε επιλέξει προσεγγίσεις μάθησης μέσω quiz, καθώς πιστεύουμε ότι βοηθούν την συγκέντρωση, την ταυτοποίηση κενών στις γνώσεις και στην αυτοπεποίθηση.

1. Αυτοσυγκέντρωση: Κανείς, παίζοντας ένα quiz, πρέπει να συγκεντρωθεί. Αυτό σημαίνει ότι τα quiz όντως βοηθούν τους ανθρώπους να συγκεντρώσουν το μυαλό τους. Η ανάγνωση κειμένων συχνά αποτυγχάνει να συγκεντρώσει την προσοχή μας.

2. Κενά: Ο πιο σύντομος δρόμος για να μάθει κανείς πόσο καλά γνωρίζει ένα θέμα, είναι να παίξει ένα quiz! Κάθε λανθασμένη απάντηση συνοδεύεται επί τόπου από παρουσίαση των ελλείψεων των γνώσεών μας.

Και βέβαια ...

3. Αυτοπεποίθηση: The more often you play quizzes the better you get at them and the more you know. Seeing how much you have improved, gives us the confidence to know we are progressing. Όσο πιο συχνά παίζει κανείς quiz, τόσο καλύτερος γίνεται και τόσες περισσότερες γνώσεις αποκτά. Το να βλέπεις πόσο έχεις βελτιωθεί, σου παρέχει ένα αίσθημα αυτοπεποίθησης.

Μάθηση με συνομηλίκους/συναδέλφους ("Peer-to-peer ")

Η μάθηση peer-to-peer ακολουθεί την βασική αρχή του "διαλόγου μεταξύ ισότιμων συνομιλητών". Ο διάλογος δεν είναι απλώς μια φιλική συζήτηση. Έχει τους δικούς του κανόνες όπως ο σεβασμός και ο ίσος χρόνος και για τα δύο μέρη. Μία άλλη λειτουργία αυτής της πολύ ζωντανής διαδικασίας είναι οι μαθητευόμενοι διαδρούν με άλλους μαθητευόμενους, χωρίς την μεσολάβηση του -ας τον ονομάσουμε γενικά- δασκάλου. Συνεπώς, η μάθηση βασίζεται στην ανταλλαγή απόψεων!

Η μάθηση peer-to-peer ωφελεί τους εκπαιδευόμενους με διαφορετικούς τρόπους: οι εκπαιδευόμενοι είναι οι βασικοί παράγοντες της διαδικασίας ανταλλαγής απόψεων, της ενεργοποίησης της κριτικής σκέψης και της επίλυσης προβλημάτων -δεξιότητες που ενισχύονται. Η επικοινωνία και η δημιουργική διάδραση, επίσης, προάγονται. Σε ό,τι αφορά την διαφορετικότητα, η μάθηση peer-to-peer είναι ιδανική για την ανταλλαγή πολιτισμικά ευαίσθητων μηνυμάτων.

Συνοψίζοντας, η μάθηση peer-to-peer βασίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό της μαθησιακής σχέσης. Είναι μια χαλαρή διαδικασία που έχει στόχο να φέρει του ανθρώπους κοντά για έναν κοινό σκοπό.

Η μαθησιακές προσεγγίσεις του ΜΕΓΑ εφαρμόστηκαν πιλοτικά και ως ενότητες ενός εκπαιδευτικού προγράμματος (training) με 22 συμμετέχοντες. Το training αυτό αποτελείται από 5 ενότητες που συμπεριλαμβάνουν θεωρία και δραστηριότητες. Όλες οι ενότητες είναι διαθέσιμες στην πλατφόρμα του ΜΕΓΑ. Οι ενότητες είναι οι εξής:

- **Ενότητα 1:** Η συμβολή του προγράμματος ΜΕΓΑ, νέοι και αναδυόμενοι μύθοι, προτερήματα και ελαττώματα της Ε.Ε., βασικά ευρήματα της έρευνας του προγράμματος ΜΕΓΑ
- **Ενότητα 2:** Μεθοδολογία και Τεχνολογία: Αποκαλύπτοντας τα fake news, Παιγνιοποιημένη Μάθηση, Χρησιμοποιώντας την Πλατφόρμα
- **Ενότητα 3:** Αυτό-αξιολόγηση και Training: Μια παιγνιώδης αρχή ως εισαγωγή στο θέμα - τεστάροντας γνώσεις, ένταξη του θέματος σε άτυπες μαθησιακές δραστηριότητες
- **Ενότητα 4:** Ενδυνάμωση, Βασικές δεξιότητες καταπολέμησης της Ευρωφοβίας και Μαθησιακές Προσεγγίσεις: Σκοτεινές Ιστορίες, Δωμάτιο Διαφυγής, Κριτική Σκέψη, Μάθηση βασισμένη στα quiz και peer-to-peer
- **Ενότητα 5:** Το παιχνίδι - Μέρος 1: παίζοντας, Μέρος 2: χρησιμοποιώντας το στην πράξη, concepts και παιχνίδια

04 ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΣ ΤΟ ΘΈΜΑ ΣΕ ΜΗ ΤΥΠΙΚΈΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΈΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΌΤΗΤΕΣ

Η εργασία με νέους ανθρώπους (youth work) καλύπτει ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων σε διάφορα κοινωνικά, πολιτισμικά, εκπαιδευτικά, περιβαλλοντικά και/ή πολιτικά συγκείμενα, από/με/για τους νέους, ατομικά ή ομαδικά. Η εργασία με τους νέους βασίζεται σε μη τυπικές και άτυπες μαθησιακές διαδικασίες που επικεντρώνονται σε αυτούς και στην εθελοντική τους συμμετοχή. Από την άλλη, αποτελεί μια ζωτική κοινωνική πρακτική καθώς συνίσταται στην επεξεργασία των κοινωνιών στις οποίες διαβιούν οι νέοι αλλά και την διευκόλυνση της ενεργού συμμετοχής τους και της ένταξής τους στην κοινότητα και στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.

(Συμβούλιο της Ευρώπης: <https://www.coe.int/en/web/youth/youth-work>)

Αυτό συνεπάγεται ότι το ΜΕΓΑ ταιριάζει στο πλαίσιο και στους σκοπούς της εργασίας με νέους. Μέσω των ακόλουθων παραδειγμάτων, θα υπογραμμίσουμε την ποικιλία των συγκειμένων εντός των οποίων το ΜΕΓΑ μπορεί να εφαρμοστεί. Τα παραδείγματα προέρχονται στο σύνολό τους από την φάση της πιλοτικής εφαρμογής κατά την οποία κάθε εταίρος εφάρμοσε το ΜΕΓΑ στη δικιά του χώρα.

Eurocircle, Μασσαλία, Γαλλία: “Προετοιμάζοντας την διεθνή κινητικότητα για ένα πρόγραμμα εθελοντισμού (European Solidarity Corps)”

Η Eurocircle συγκέντρωσε 9 μαθητευόμενους μεταξύ 18 και 25 ετών που συμμετείχαν σε μια μακρά εκπαίδευση 1 μηνός ως μέρος της προετοιμασίας τους ενόψει διεθνούς κινητικότητας για ένα πρόγραμμα εθελοντισμού (European Solidarity Corps). Το ΜΕΓΑ και οι δραστηριότητές του αποτέλεσαν μέρος του training το οποίο συμπεριελάμβανε γενικότερα ζητήματα όπως η πληροφόρηση και η επικοινωνία, οι διακρίσεις και ο διαπολιτισμικός διάλογος. Σχετικά με το θέμα της εκπαίδευσης, η εναρκτήρια συνάντηση επικέντρωσε στην ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τα fake news και τον

αντίκτυπο της διαδικτυακής παρουσίας καθώς και της συλλογής πληροφοριών online. Ειδικά το τελευταίο θέμα προκάλεσε το έντονο ενδιαφέρον των συμμετεχόντων καθώς αναγνώρισαν τον κίνδυνο παγίδευσης σε μια διαδικτυακή “γυάλα”. Το ενδιαφέρον τους και η προθυμία τους να εμβαθύνουν περισσότερο στα ζητήματα της εκπαίδευσης, η χαρά της μάθησης, ειδικά μέσα από τις Σκοτεινές Ιστορίες, μεταξύ άλλων, οδήγησαν στην επέκταση της εκπαίδευσης κατά μία ώρα ούτως ώστε στο τέλος να πραγματοποιηθεί και η δραστηριότητα του “ζωντανού debate” (“moving debate”). Αυτή η δραστηριότητα επιτρέπει ακόμα και σε άτομα που δεν νιώθουν άνετα με την δημόσια έκθεση να ανοιχτούν και να μοιραστούν τις απόψεις τους μέσα από έναν δυναμικό και διαδραστικό τρόπο. Το debate επικεντρώθηκε στις ενδεχόμενες δράσεις που τα άτομα μπορούν να αναλάβουν ώστε να διασφαλίσουν την σωστή και εμπειριστατωμένη πληροφόρησή τους.

= Οι συμμετέχοντες παρείχαν πολύ θετική ανατροφοδότηση τόσο ως προς το θεωρητικό μέρος όσο και τις εφαρμοσμένες δραστηριότητες. Συμμετείχαν ενεργά στη συζήτηση και εισέφεραν διάφορα πολύ σημαντικά συμπεράσματα που, με τη σειρά τους, προκάλεσαν άλλες συζητήσεις. Επέδειξαν πραγματικό ενδιαφέρον στις δυναμικές δημιουργίας fake news και όλης της “βιομηχανίας” που τα στηρίζει. Επίσης, απόλαυσαν την αποδόμηση των ευρωμύθων που εντόπισαν στην καθημερινή τους ζωή καθώς και όσων κυριαρχούν στα ΜΜΕ (π.χ. μετανάστευση, οικονομικά κ.ά.). Η ανατροφοδότηση σχετικά με την πλατφόρμα και τα άλλα παιχνίδια όπως οι Σκοτεινές Ιστορίες ήταν επίσης πάρα πολύ θετική χαρακτηρίζοντάς τα ως διασκεδαστικούς τρόπους προσέγγισης θεμάτων που συχνά διχάζουν. Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να επερωτήσουν τα δικά τους στερεότυπα και τις δικές τους προκαταλήψεις σχετικά με την Ε.Ε. Η εκπαίδευση αποτέλεσε την ευκαιρία να βελτιώσουν τις γνώσεις τους και να διευκρινίσουν ασάφειες σχετικά με την ιστορική ανάπτυξη και λειτουργία της Ε.Ε. Βέβαια, η δυναμική και ο αντίκτυπος των fake news επί της δημοκρατίας ήταν το θέμα που προκάλεσε πιο έντονα το ενδιαφέρον τους.

Center for Social Innovation (CSI), Κύπρος: “Νεαροί πολίτες και outsiders μιας Ε.Ε. σε σταυροδρόμι”

Το CSI υιοθέτησε μια προσέγγιση “εκπαίδευσης εκπαιδευτών” (“train-the-trainer”) προκειμένου να μεταδώσει το concept του προγράμματος MEGA μέσα από εκδηλώσεις ενημέρωσης και πραγματοποίησε 2 δραστηριότητες approach to share the MEGA approach with multipliers and carried out three different events. Το CSI πραγματοποίησε 2 συναντήσεις: μία διαδικτυακά, με 10 επαγγελματίες πρώτης γραμμής προστασίας παιδιών και ειδικότερα ασυνόδευτων ανηλίκων (υπηκόων τρίτων χωρών). Οι επαγγελματίες αυτοί εργάζονταν όλοι στην ΜΚΟ “Hope For Children CRC Policy Center” που έχει έδρα της την Κύπρο και, παράλληλα, όλοι τους είχαν ρόλο μέντορα, εκπαιδευτή ή υποστηρικτή μάθησης. Η 2η συνάντηση πραγματοποιήθηκε διά ζώσης στο Δημοτικό Σχολείο Καϊμακλίου Γ’, στη Λευκωσία με 11 δασκάλους/ες του σχολείου. Οι εργαζόμενοι στην ΜΚΟ έδειξαν να απολαμβάνουν τα offline και online παιχνίδια σαν μέθοδο διάδρασης με τους ασυνόδευτους ανηλίκους που φροντίζουν. Οι δάσκαλοι επιβεβαίωσαν ότι ακόμα και οι μαθητές δημοτικού είναι πολύ εκτεθειμένοι στους ευρωμύθους, τα στερεότυπα, τα fake news και τις θεωρίες συνωμοσίας. Η πληροφόρηση εντός της οικογένειας, από τα ΜΜΕ (π.χ. τα δελτία ειδήσεων κ.ά.), από τα social media και στο πλαίσιο άλλων κοινωνικών εκδηλώσεων ασκούν ήδη επιρροή στη στάση των παιδιών απέναντι στην Ε.Ε. Οι δάσκαλοι φάνηκαν να ευαισθητοποιούνται ως προς την ανάγκη να ενεργοποιηθούν μέσα στην τάξη ώστε να ενδυναμώσουν την κριτική σκέψη των παιδιών σε σχέση με τα παραπάνω. Οι δάσκαλοι είχαν επίσης την ευκαιρία να αναστοχαστούν επί των δικών τους προσλήψεων σε σχέση με την Ε.Ε. καθώς και με τους τρόπους μετάδοσης πληροφοριών σε σχέση με την Ε.Ε. μέσα στην τάξη. Κάποιοι από αυτούς ξεπλάγησαν όταν αντιλήφθηκαν ότι άθελά τους αναπαρήγαγαν στερεότυπα τα οποία θα έπρεπε να αναλύσουν και να επεξεργαστούν περισσότερο. Γενικά, και οι δύο συναντήσεις έδειξαν ότι σε ό,τι αφορά τους ευρωμύθους κτλ., οι νέοι/ες πρέπει να εμπλακούν στην διαδικασία αποδόμησής τους όσο το δυνατόν περισσότερο.

SIF, Κάουνας, Λιθουανία: “Παίζοντας «σωστό ή λάθος» για την Ε.Ε.”

Στο Κάουνας, οι δραστηριότητες του MEGA συμπεριέλαβαν 20 εκπαιδευόμενους/ες ηλικίας μεταξύ 18 και 20 ετών, οι οποίοι/ες διένυαν την τελευταία τους χρονιά στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή το πρώτο έτος τους στην τριτοβάθμια. Οι εκπαιδευόμενοι προέρχονταν από το Κέντρο Νεότητας “Rusys” στην περιοχή του Κάουνας. Το Κέντρο διοργανώνει διάφορα σεμινάρια, εργαστήρια και θεματικές εκδηλώσεις για νέους/ες. Οι δραστηριότητες υλοποιήθηκαν από δυο εκπαιδευτές - ο ένας προερχόταν από το Κέντρο Νεότητας και ο άλλος διέθετε εμπειρία εκπαίδευσης νέων σε διάφορα θέματα. Κατ’ αρχάς το πρόγραμμα και θέματα όπως τα fake news αποτέλεσαν το εισαγωγικό μέρος κατά το οποίο πραγματοποιήθηκε μια σύντομη συζήτηση σχετικά με εμπειρίες που οι νέοι είχαν σε ό,τι αφορά ευρωμύθους στα social media καθώς και σχετικά με γενικότερες γνώσεις αναφορικά με την Ε.Ε. Σε δεύτερη φάση, οι νέοι/ες έμαθαν για την πλατφόρμα του MEGA, πραγματοποίησαν εγγραφή και έπαιξαν ατομικά quiz. Τέλος, τους δόθηκαν οδηγίες σχετικά με την δημιουργία quiz, τα οποία δημιούργησαν και τα έπαιξαν σε ομάδες. Σκέφτηκαν δημιουργικές ερωτήσεις και ήταν περίεργοι/ες να μάθουν τις ερωτήσεις των άλλων. Μέσα από τα ατομικά quiz έμαθαν πολλά καινούργια πράγματα για την Ε.Ε. και τους σχετικούς μύθους. Επίσης, η ομαδική εργασία τούς/τίς βοήθησε να ανοιχτούν και να μοιραστούν τις σκέψεις τους, να γίνουν δημιουργικοί/ές και να συζητήσουν τις δικές τους στάσεις απέναντι στην Ε.Ε. Μέσα από το τελευταίο κατέστη σαφές ότι η μάθηση peer-to-peer είναι πολύ αποτελεσματική. Το Κέντρο Νεότητας διαθέτει μόνο μερικά laptops, οπότε οι νέοι/ες χρησιμοποίησαν τα κινητά τους τηλέφωνα για να παίξουν ατομικά quiz. Όταν κλήθηκαν να δημιουργήσουν τα δικά τους, χωρίστηκαν σε ομάδες στις οποίες συζήτησαν θέματα και τρόπους δημιουργίας quiz. Σε κάθε ομάδα, ένα άτομο ήταν υπεύθυνο για την εισαγωγή των ερωτήσεων στην πλατφόρμα. Η ανατροφοδότηση ήταν πολύ θετική και οι νέοι/ες απόλαυσαν πάνω απ’ όλα την δημιουργία των δικών τους quiz.

CESIE, Παλέρμο, Ιταλία: “Η εποχή της μετα-αλήθειας: πως να εντοπίζετε και να αποκαλύπτετε fake news”

Η CESIE συγκέντρωσε 21 εκπαιδευόμενους με μέσο όρο ηλικίας τα 20 έτη και διοργάνωσε 2 εκπαιδευτικές συναντήσεις, σε δύο διαφορετικές μέρες και 2 διαφορετικές ομάδες εκπαιδευόμενων. Στη διάρκεια της πρώτης συνάντησης, η CESIE ενέπλεξε εθελοντές των European Solidarity Corps. Οι συμμετέχοντες προέρχονταν από διαφορετικές χώρες της Ευρώπης και όλοι είχαν τουλάχιστον πτυχίο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης είχαν όλοι σχετικά καλή γνώση της Ε.Ε. Στη διάρκεια της δεύτερης συνάντησης, ο οργανισμός συγκέντρωσε συμμετέχοντες από διαφορετικές χώρες και με διαφορετικά υπόβαθρα. Κάποιοι από αυτούς είχαν μεταναστευτική βιογραφία. Η εκπαίδευση άρχισε με δραστηριότητες γνωριμίας ενώ παρουσιάστηκε και το πρόγραμμα MEGA, οι βασικοί του στόχοι και το ιστορικό συγκείμενο και ακολούθησε μία συζήτηση σχετικά με την Ε.Ε.: τί γνώριζαν οι συμμετέχοντες και ποιούς μύθους έχουν γνωρίσει. Μετά από αυτό το εισαγωγικό μέρος, οι συμμετέχοντες εμβάθυναν στο θέμα δημιουργώντας και παίζοντας quiz στην πλατφόρμα του MEGA. Τέλος, εξοικειώθηκαν με το concept των Σκοτεινών Ιστοριών και κατόπιν χωρίστηκαν σε δύο ομάδες ώστε να δημιουργήσουν τις δικές τους. Η εντύπωση των συμμετεχόντων είναι ότι η εκπαίδευση ήταν χρήσιμη γι’ αυτούς και τις σπουδές τους/την εργασία τους: στη διάρκεια της εκπαίδευσης, έμαθαν πως να αξιολογούν τα γεγονότα ώστε να αποδομούν fake news και ευρωμύθους και πώς να γίνουν περισσότερο προσεκτικοί όταν διαβάζουν ειδήσεις. Για κάποιους ήταν επιπλέον χρήσιμη καθώς έμαθαν πράγματα που δεν γνώριζαν για την Ε.Ε. Η εκπαίδευση αποτέλεσε έναν τρόπο αύξησης του ενδιαφέροντος νέων ανθρώπων σχετικά με τα fake news και πώς να τα καταπολεμήσουν. Η εκπαίδευση ήταν επίσης μια σημαντική εμπειρία για την ενδυνάμωσή τους και για την εμπέδωση ενός επικοινωνιακού διαλόγου μεταξύ τους.

BUPNET, Göttingen, Γερμανία “Υπερπηδώντας τα ευρωπαϊκά σύνορα και τα διαμορφωμένα πιστεύω μας”

Στη Γερμανία, οι δραστηριότητες του MEGA υλοποιήθηκαν με μια ομάδα 20 νέων ανθρώπων, μεταξύ 19 και 24 ετών. Συμμετείχαν σε ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης που υποστηρίζει την ένταξη στην αγορά εργασίας μέσω της παροχής ευκαιριών πρακτικής εκπαίδευσης στο εξωτερικό και το οποίο αποτελεί μέρος μαθημάτων πριν και μετά την πρακτική άσκηση. Οι νέοι αντιμετωπίζουν αυξανόμενα εμπόδια που τους αποτρέπουν από την μάθηση και δεν τους διευκολύνουν να αποφασίσουν τί θέλουν να κάνουν στη ζωή τους. Όλοι χρησιμοποιούν τα social media πολύ συχνά αλλά δεν συνειδητοποιούν ότι με κάποιο τρόπο ζουν στη δική τους “γυάλα”. Έτσι, η οπτική τους περιορίζεται. Επίσης, δεν σκέφτονται κριτικά τις πληροφορίες που “καταναλώνουν”. Στη διάρκεια της εκπαίδευσης που διήρκεσε 1 ημέρα, η BUPNET ξεκίνησε θέτοντας μερικές ερωτήσεις τύπου quiz ώστε οι συμμετέχοντες να μπουν στο κλίμα. Ακολούθησε η σύντομη παρουσίαση του project. Στη συνέχεια συζητήθηκαν οι συνέπειες της μετάδοσης λάθος μηνυμάτων σε σχέση με την Ε.Ε. και συζητήσαμε, επίσης, μερικά παραδείγματα. Μετά, εξερευνήσαμε μαζί μύθους και δημιουργήσαμε quiz. Αναπτύξαμε ερωτήσεις στο χαρτί και παίξαμε τα quiz offline. Η αρχική πρόθεση ήταν να χρησιμοποιηθεί η πλατφόρμα αλλά εκείνη τη μέρα αντιμετωπίσαμε τεχνικά προβλήματα και έτσι έπρεπε να βρούμε γρήγορα εναλλακτική λύση. Επίσης, παρουσιάσαμε τις Σκοτεινές Ιστορίες ξεκινώντας με ένα παράδειγμα και μετά οι νέοι συμμετέχοντες ανέπτυξαν μερικές δικές τους. Ακολούθησε παιχνίδι! Οι συμμετέχοντες αναγνώρισαν πόσο διαδεδομένα είναι τα fake news και πόσο συστηματικά χρησιμοποιούνται για να επηρεάσουν τους ανθρώπους. Επίσης, αντιλήφθηκαν τον αντίκτυπο επί της διαμόρφωσης γνώμης γενικά αλλά και στις δικές τους απόψεις, ειδικότερα. Συνειδητοποίησαν, ακόμα, πόσο επικίνδυνη μπορεί να είναι αυτή η επίδραση στην κοινωνική συνοχή καθώς και ότι καθένας που κοινοποιεί πληροφορίες στα κοινωνικά δίκτυα θα πρέπει να το κάνει με υπεύθυνο τρόπο.

die Berater, Βιέννη, Αυστρία “Μαθαίνοντας να αντιμετωπίζουμε ευρωφοβικούς μύθους”

Στην Αυστρία, ο οργανισμός die Berater συγκέντρωσε 21 εκπαιδευόμενους σε δύο ομάδες μεταξύ 11 και 25 Νοεμβρίου 2021. 2 εργαζόμενοι ειδικευμένοι στα θέματα νεολαίας διοργάνωσαν 2 4ωρες συναντήσεις με νέους/ες συμμετέχοντες/ουσες που ετοιμάζονται για τις εισαγωγικές εξετάσεις της Αυστρίας. Οι συμμετέχοντες κατείχαν όλοι απολυτήριο λυκείου. Οι εκπαιδευτές μας εργάζονται με νέους/ες στα ζητήματα που άπτονται του MEGA εδώ και πολλά χρόνια. Εξειδικεύονται ιδιαίτερα σε εργαστήρια ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων ή προγραμματισμού. Οι συναντήσεις του MEGA προγραμματίστηκαν στα πλαίσια του “Digital Lab Area” του προγράμματος εκπαίδευσης νέων του οργανισμού μας. Εκεί πραγματοποιήθηκε και το πιλοτικό testing των δραστηριοτήτων μας. Η ανατροφοδότηση ήταν σταθερά θετική. Οι συμμετέχοντές μας διασκέδασαν πολύ με τις Σκοτεινές Ιστορίες και την δημιουργία quiz. Τους άρεσε ο ενεργός τρόπος με τον οποίο τους καθοδηγούσαμε εν μέσω των διαφόρων θεμάτων. Οι συμμετέχοντες ήρθαν σε επαφή με τις μεθόδους και την φύση των fake news και, για πρώτη φορά, επεξεργάστηκαν αυτά τα ζητήματα με τόση αφοσίωση σε ένα τέτοιο περιβάλλον. Λόγω της πανδημίας, ήταν δύσκολο να πραγματοποιηθούν αυτές οι δραστηριότητες διά ζώσης, κάτι που αποτελούσε αρχική μας επιδίωξη. Είμαστε πολύ χαρούμενοι που τελικά τα καταφέραμε τον Νοέμβριο. Μάθαμε πόση προσοχή μπορεί να δώσουν οι νέοι όταν τους συμπεριλαμβάνεις δυναμικά στις δραστηριότητές σου μέσα από το παιχνίδι – ειδικά κατά την έναρξη. Οι Σκοτεινές Ιστορίες φάνηκαν χρήσιμες και διασκεδαστικές και μάλιστα σε πολύ διαφοροποιημένα περιβάλλοντα. Αυτό είναι κάτι στο οποίο θα θέλαμε να επενδύσουμε περισσότερο. Μάθαμε επίσης ότι οι συναντήσεις αυτές πρέπει να σχεδιάζονται περισσότερο σαν δυναμικά πλαίσια ανταλλαγής απόψεων παρά σαν διαλέξεις. Οι συμμετέχοντες, μετά, μπορούν να επεξεργαστούν τα διάφορα θέματα μόνοι τους μέσω της πλατφόρμας. Ήταν αναπάντεχα δύσκολο για τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν δικές τους ερωτήσεις για τα quiz. Την αρχική αμηχανία μέσα στην αίθουσα, την αντικατέστησαν γέλια και ανταλλαγή ερωταπανατήσεων. Η ατμόσφαιρα ήταν γενικά εκπληκτική.

Χαρακτηριστικός διάλογος μεταξύ του εκπαιδευτή και των δασκάλων:

- Τι θα έλεγαν οι μαθητές σας αν τους προσκαλούσατε να σχολιάσουν το σχέδιο της σημαίας της Ε.Ε.;
- “Φοβερή σημαία! Πολλά αστέρια!”
- Και τι θα απαντούσαν αν ρωτούσατε τι συμβολίζει αυτή η σημαία;
- “Την Ευρώπη”
- Και τι θα έλεγαν αν τους ρωτούσατε τί είναι η Ευρώπη;
- Χμμ...

05 ΣΥΣΤΆΣΕΙΣ

Ακολουθούν ορισμένες συστάσεις, οδηγίες και προτάσεις προς μελλοντικούς χρήστες των εργαλείων του MEGA, όπως αυτές προέκυψαν από την πιλοτική υλοποίηση των δραστηριοτήτων που περιεγράψαμε παραπάνω. Σκοπός της παρουσίασης που ακολουθεί είναι να βοηθήσει κατά την υλοποίηση των δικών σας δραστηριοτήτων MEGA με νέους/ες, να αυξήσει το στοιχείο της διασκέδασης και να ενισχύσει την επίτευξη των μαθησιακών στόχων σε ό,τι αφορά στους ευρωμύθους. Έχουμε κατηγοριοποιήσει τις συστάσεις θεματικά.

Οργάνωση και διαχείριση χρόνου

- Σχεδιάστε την διάρκεια με προσοχή - μπορεί να χρειάζεστε περισσότερο χρόνο για συζήτηση που θα προκύψει στη διάρκεια της εκπαίδευσης. Μερικοί συμμετέχοντες μπορεί να χρειάζονται περισσότερο χρόνο για τα ατομικά quiz απ' ό,τι άλλοι ειδικά σε ό,τι αφορά στην δημιουργία νέων quiz. Π.χ. μετά την επεξήγηση της διαδικασίας δημιουργίας quiz, οι συμμετέχοντες μπορεί να έχουν τεχνικές ερωτήσεις, οπότε ο εκπαιδευτής θα πρέπει να είναι έτοιμος να απαντήσει. Αυτό μπορεί να απαιτήσει περισσότερο χρόνο. Επίσης, λάβετε υπόψη ότι μερικές ομάδες μπορεί να είναι πιο αργές όσον αφορά τη δημιουργία quiz από άλλες.
- Πριν αποφασίσετε την διάρκεια της εκπαίδευσης, προσπαθήστε να συγκεντρώσετε πληροφορίες σχετικά με την ομάδα στόχο (το μορφωτικό τους επίπεδο, τις γνώσεις τους σχετικά με την Ε.Ε. και τα fake news, την εξοικείωσή τους με την τεχνολογία αλλά και το περιβάλλον όπου υλοποιείται η εκπαίδευση). Θα είναι ιδιαίτερα βοηθητικό για όσους συμμετέχοντες δεν έχουν αρκετή εξοικείωση με την λειτουργία της Ε.Ε. και τα fake new να τους παρέχετε μια πιο αναλυτική εισαγωγή (παρουσίαση) με επεξηγήσεις και συζητήσεις σε μικρότερες ομάδες.

Εξοπλισμός και πλαίσιο

- Πριν να προγραμματίσετε τις δραστηριότητες που απαιτούν υπολογιστές – π.χ. έρευνα ή τα διάφορα παιχνίδια – βεβαιωθείτε ότι έχετε προηγουμένως αξιολογήσει τις τεχνολογικές δεξιότητες των ομάδων σας. Αν οι ομάδες απαρτίζονται από άτομα με ανεπτυγμένες δεξιότητες, μπορούν να λειτουργούν σαν μέντορες των υπολοίπων.
- Αν χρησιμοποιήσετε την πλατφόρμα MEGA, θα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι έχετε ό,τι χρειάζεστε για την επιτυχή υλοποίηση της δραστηριότητας. (Παρακαλούμε δείτε την σχετική λίστα στο Παράρτημα)
- Φροντίστε να έχετε εξοικειωθεί αρκετά με τα εργαλεία που θέλετε να χρησιμοποιήσετε. Αν σκοπεύετε να χρησιμοποιήσετε την πλατφόρμα, βεβαιωθείτε ότι ξέρετε πώς να την χρησιμοποιήσετε. Αν παρ' όλ' αυτά νιώθετε ότι δεν έχετε εξοικειωθεί αρκετά, πείτε το ανοιχτά στους συμμετέχοντες και προσκαλέστε τους να γίνουν αυτοί οι "εκπαιδευτές"/
- Πέρα από τον τεχνολογικό εξοπλισμό, πρέπει να υπολογίσετε σωστά τον χρόνο που θα χρειαστεί η δημιουργία πρωτότυπων quiz. Μπορείτε είτε να δημιουργήσετε μια λίστα ερωτήσεων από πριν με βάση τη συλλογή του MEGA ή να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να κάνουν μια μικρή έρευνα σχετικά με κοινούς ευρωμύθους..
- Αν διαθέτετε καθόλου ή αρκετούς υπολογιστές, οι συμμετέχοντες μπορούν να χρησιμοποιήσουν τα κινητά τους. Αυτό αποδείχθηκε πολύ βοηθητικό στην περίπτωση της Λιθουανίας (βλ. παραπάνω). Διαφορετικά, η ομάδα μπορεί να χωριστεί σε μικρότερες ομάδες που θα αναπτύξουν τις δικές τους ερωτήσεις μαζί (και στο χαρτί) και ένα μέλος της ομάδας θα τις μεταφέρει online. Αντί για quiz μπορείτε επίσης να παίξετε τις Σκοτεινές Ιστορίες ή το Δωμάτιο Διαφυγής.
- Φροντίστε να έχετε τα κατάλληλα μέσα και καλή σύνδεση στο διαδίκτυο.

Υλοποίηση εκπαίδευσης

- Η επικέντρωση στην συμμετοχικότητα είναι πολύ σημαντική για την ένταξη και την ενεργό εμπλοκή των συμμετεχόντων στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες που μπορεί να επιφέρουν αλλαγές στα πιστεύω τους, στις νόρμες και τις αξίες που τους επηρεάζουν. Γι' αυτό, ξεκινήστε οποιοδήποτε θέμα ζητώντας τους να περιγράψουν προσωπικές τους εμπειρίες και μετά εμβαθύνετε στο θέμα.
- Όταν επεξεργάζεστε θέματα που είναι πιο αφηρημένα, συνιστάται ιδιαίτερα η χρήση πρακτικών παραδειγμάτων (επικέντρωση στην πράξη).

- Μέσω της χρήσης διαφορετικών μέσων και ενεργοποιώντας διαφορετικές αισθήσεις, οι οδηγίες που θα δίνετε θα γίνουν πιο ζωντανές και θα προκαλέσουν μεγαλύτερη εμπλοκή. Οι παραλλαγές στην εργασία και στις κοινωνικές εφαρμογές διασφαλίζουν ότι οι παρευρισκόμενοι στην εκπαίδευση μετέχουν πραγματικά της μαθησιακής διαδικασίας και μπορούν να βοηθήσουν ενεργά στην διαμόρφωσή της.
- Πέρα από τα διαδικτυακά παιχνίδια του ΜΕΓΑ, είναι πολύ βοηθητικό να υιοθετούνται προσωπικές και συλλογικές δυναμικές.
- Γενικά, μπορείτε να προσαρμόσετε τις δραστηριότητες στον χρόνο που διαθέτετε, στα ενδιαφέροντα των ομάδων σας και σε άλλες παραμέτρους.
- Είναι σημαντικό να υπάρχει ισορροπία μεταξύ θεωρίας και πρακτικών δραστηριοτήτων - τόσο online όσο και offline.
- Αναλόγως του υποβάθρου των συμμετεχόντων, μπορεί να είναι ενδιαφέρον - και ενδεχομένως κρίσιμο - να παρουσιάσετε τις δραστηριότητες και το περιεχόμενο του ΜΕΓΑ μετά από μια γενική επισκόπηση της ιστορίας και της λειτουργίας της Ε.Ε. Αυτό θα βοηθήσει τους συμμετέχοντες να προσδώσουν στα θέματα της εκπαίδευσης μια ευρύτερη προοπτική και να υιοθετήσουν καταλυτικά κριτική σκέψη.
- Οι ερωτήσεις τύπου quiz ου θα ενδεχομένως ετοιμάσετε δεν πρέπει να είναι πολύ δύσκολες καθώς αυτό μπορεί να αποθαρρύνει τους συμμετέχοντες. Αν υπάρχει κάποια πολύ δύσκολη ερώτηση, θα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι παρέχετε ανατροφοδότηση ώστε οι συμμετέχοντες να μάθουν και να ενημερωθούν επαρκώς.
- Ενθαρρύνετε τη συζήτηση για διάφορα θέματα ώστε οι συμμετέχοντες να εκφράσουν τις απόψεις τους.
- Εμπεδώστε κλίμα ευγενούς άμιλλας
- Πρέπει να αναστοχαστείτε προσεκτικά σχετικά με τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις που διατηρείτε εσείς πριν επεξεργαστείτε τα θέματα του ΜΕΓΑ με το ακροατήριό σας.

06 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΛΙΣΤΑ ελέγχου προετοιμασίας για τον εκπαιδευτή

Τεχνολογία

- ☐ Έχουν όλοι κινητό τηλέφωνο (smartphone) ή υπολογιστή ώστε να έχουν πρόσβαση στην πλατφόρμα;
- ☐ Υπάρχει διαθέσιμο WIFI; Αν ναι, δώστε πρόσβαση

Συνθήκες και χώρος εκπαίδευσης

- ☐ Αν διοργανώνονται δραστηριότητες διά ζώσης: είναι διαθέσιμοι οι απαραίτητοι πόροι;
- ☐ Επαρκεί ο διαθέσιμος χρόνος για τα παιχνίδια/quiz;
- ☐ Είναι κατάλληλος ο χώρος διεξαγωγής της εκπαίδευσης;

Περιεχόμενο

- ☐ Είναι ξεκάθαρη η στοχοθεσία;
- ☐ Έχουν οι νέοι επαρκές υπόβαθρο γνώσεων για να παίξουν ή να δημιουργήσουν παιχνίδια;
- ☐ Η επιλεγείσα προσέγγιση είναι κατάλληλη για νέους ανθρώπους με όρους οπτικής και περιπλοκότητας;
- ☐ Γνωρίζουν όλοι τους κανόνες των παιχνιδιών;
- ☐ Έχετε ετοιμάσει επιπρόσθετες δραστηριότητες για όσους είναι πιο γρήγοροι από άλλους;
- ☐ Έχετε προετοιμάσει εναλλακτικό σχέδιο σε περίπτωση που οτιδήποτε απ' όσα
- ☐ έχετε σχεδιάσει δεν λειτουργήσει για οποιονδήποτε λόγο;

Πίνακας προγραμματισμού και σχεδιασμού

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τον παρακάτω πίνακα για να σχεδιάσετε τις δικές σας δραστηριότητες ΜΕΓΑ.

Ποιο είναι το context (π.χ. οργανώσεις νεολαίας, απογευματινές λέσχες, εκπαίδευσης εργαζομένων με νέους κτλ.)	
Ομάδες στόχοι	
Μαθησιακοί στόχοι	
Ανάγκες εκπαιδευομένων (π.χ. εκπαιδευτικό στυλ, επίπεδο χρήσης γλώσσας, αλφαριθμητισμός, ανώτατο όριο διάρκειας κτλ.)	
Περιγράψτε τις προσεγγίσεις, τεχνικές και γνώσεις που θα θέσετε σε εφαρμογή (π.χ. ευρωμύθοι, δεξιότητες κριτικής σκέψης, μάθηση με βάση τα quiz κτλ.)	
Πως θα υλοποιήσετε την εκπαίδευση; Ποιες μεθόδους θα αξιοποιήσετε με την ομάδα-στόχο;	
Ποιοι είναι πόροι που χρειάζεστε;	
Πως θα αντιμετωπίσετε ενδεχόμενες δυσκολίες;	
Ποιος είναι ο αντίκτυπος που προσδοκάτε να έχει η εκπαίδευση;	
Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα;	
Πως θα μπορούσατε να αξιολογήσετε την πρόοδο της ομάδας-στόχου και την ικανοποίησή της από την εμπειρία της εκπαίδευσης;	

Εταίροι του προγράμματος

Συντονιστής

BUPNET GmbH,
Göttingen, Γερμανία
www.bupnet.de

die Berater
Βιέννη, Αυστρία
www.dieberater.com

CESIE
Παλέρμο, Ιταλία
www.cesie.org

SOCIALINIŲ INOVACIJŲ FONDAS
Κάουνας, Λιθουανία
<http://lpf.lt/en/>

Centre for Social Innovation
Λευκωσία, Κύπρος
www.csicy.com

Eurocircle
Μασσαλία, Γαλλία
www.eurocircle.info

Ιστότοπος: <https://mega.bupnet.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.